

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 159/19
Luxemburg, 19 decembrie 2019

Hotărârea în cauza C-263/18
Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers/Tom Kabinet
Internet BV și alții

Vânzarea unor cărți electronice de ocazie prin intermediul unui site internet constituie o comunicare publică supusă autorizării autorului

Prin Hotărârea Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers (C-263/18), pronunțată la 19 decembrie 2019, Marea Cameră a Curții a statuat că furnizarea către public, prin descărcare, a unei cărți electronice, în scopul unei utilizări permanente, intră sub incidența noțiunii de „comunicare publică” în sensul Directivei 2001/29 privind dreptul de autor¹.

Nederlands Uitgeversverbond (NUV) și Groep Algemene Uitgevers (GAU), două asociații având ca obiect de activitate apărarea intereselor editorilor neerlandezi, au sesizat rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos) printr-o cerere introductivă prin care au solicitat să se interzică printre altele societății Tom Kabinet să pună cărți electronice la dispoziția membrilor „clubului de lectură” creat de aceasta pe site-ul său internet sau să reproducă aceste cărți. NUV și GAU arată că aceste activități aduc atingere drepturilor de autor ale afiliaților lor asupra respectivelor cărți electronice. Prin oferirea spre vânzare de cărți electronice „de ocazie” în cadrul acestui club de lectură, Tom Kabinet ar efectua o comunicare publică neautorizată a acestor cărți. Tom Kabinet susține în schimb că astfel de activități ar intra sub incidența dreptului de distribuție, supus de directiva menționată cerinței epuizării în cazul în care obiectul în cauză – în speță cărțile electronice – a fost vândut în Uniune de titularul dreptului de autor sau cu consimțământul acestuia. Cerința menționată ar presupune că NUV și GAU, ca urmare a vânzării cărților electronice în cauză, nu ar mai beneficia de dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice distribuirea acestora către public.

Curtea a considerat că furnizarea prin descărcare a unei cărți electronice, în scopul unei utilizări permanente, nu intră sub incidența dreptului de „distribuție către public” prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2001/29, ci sub incidența dreptului de „comunicare publică” prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din directiva menționată, în privința căruia epuizarea este exclusă în temeiul alineatului (3) al acestui articol.

În susținerea acestei constatări, Curtea a dedus în special din Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) privind drepturile de autor, aflat la originea acestei directive, precum și din lucrările pregătitoare ale acesteia din urmă că legiuitorul Uniunii a avut intenția de a rezerva această cerință a epuizării numai la distribuirea de obiecte corporale, cum sunt cărțile pe suport material. În schimb, aplicarea respectivei cerințe a epuizării la cărți electronice ar risca să afecteze interesul titularilor de a obține o remunerație adecvată într-un mod mult mai semnificativ decât în cazul cărților pe suport material, din moment ce copiile digitale dematerializate ale cărților electronice nu se deteriorează prin utilizare și constituie astfel pe o eventuală piață de ocazie înlocuitori perfecți pentru copiile noi.

În ceea ce privește mai precis noțiunea de „comunicare publică”, Curtea a arătat că aceasta trebuie să fie înțeleasă în sens larg, ca acoperind orice comunicare către un public care nu este

¹ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).

prezent în locul de proveniență a comunicării și, astfel, orice transmisie sau retransmisie, de orice natură, a unei opere către public, prin cablu sau fără cablu. Această noțiune asociază două elemente cumulative, și anume un act de comunicare a unei opere și comunicarea publică a acesteia din urmă.

În ceea ce privește primul element, reiese din expunerea de motive a Propunerii de directivă 2001/29 că „actul determinant este cel care constă în punerea operei la dispoziția publicului și, prin urmare, în oferirea acesteia pe un site accesibil publicului, act care precedă stadiul transmiterii reale la cerere”, și că „[e]ste lipsit de importanță faptul că o persoană a extras sau nu a extras efectiv această operă”. Așadar, potrivit Curții, faptul de a pune operele în cauză la dispoziția oricărei persoane care se înregistrează pe site-ul internet al clubului de lectură trebuie să fie considerat o „comunicare” a unei opere, fără să fie necesar ca persoana în cauză să utilizeze această posibilitate prin extragerea efectivă a cărții electronice de pe acest site internet.

În ceea ce privește cel de al doilea element, trebuie să se țină seama nu numai de numărul de persoane care pot avea acces în paralel la aceeași operă, ci și de numărul celor care pot avea acces în mod succesiv la aceasta. În speță, potrivit Curții, numărul de persoane care pot avea acces, în paralel sau succesiv, la aceeași operă prin intermediul platformei clubului de lectură este semnificativ. Prin urmare, sub rezerva unei verificări de către instanța de trimitere ținând seama de toate elementele pertinente, opera în discuție trebuie să fie considerată comunicată publicului.

Pe de altă parte, Curtea a statuat că, pentru a fi calificată drept comunicare publică, o operă protejată trebuie să fie comunicată potrivit unei modalități tehnice specifice, diferită de cele utilizate până la acel moment sau, în lipsă, unui public nou, altfel spus, un public care nu a fost deja luat în considerare de titularii dreptului de autor atunci când aceștia au autorizat comunicarea publică inițială a operei lor. În speță, din momentul punerii la dispoziție a unei cărți electronice este în general însoțită de o licență de utilizare prin care se autorizează doar lectura acesteia de către utilizatorul care a descărcat cartea electronică în cauză, cu ajutorul propriului echipament, trebuie să se considere că o comunicare precum cea efectuată de societatea Tom Kabinet este făcută către un public care nu a fost deja luat în considerare de titularii dreptului de autor și, prin urmare, către un public nou.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106